

Rezumatul rezultatelor științifice în cadrul proiectului

15.817.06.17F Patrimoniul cultural național și universal în sistemul educațional,
director Valentina URSU

Principalele rezultate obținute de membrii grupului de lucru în cadrul proiectului „Patrimoniul cultural național și universal în sistemul educațional” sunt următoarele:

A fost examinată problema cunoașterii de către elevii din învățământul gimnazial și liceal a obiectelor patrimoniului cultural național și local, a contribuției unor personalități artistice în evoluția societății. Au fost identificate realizările, problemele și dificultățile în predarea-învățarea și evaluarea patrimoniului cultural în sistemul învățământului gimnazial și liceal.

Analizând prezentarea patrimoniului cultural în Curriculum și manualele de „Istorie”, editate în URSS și Republica Moldova, a celor de „Educație civică”, precum și a Curriculum-ului pentru cursurile opționale „Educație interculturală”, „Educație moral-spirituală”, „Istoria, cultura și tradițiile poporului rus”, s-a constatat că acestea cuprind puține informații referitoare la patrimoniul material și imaterial, mobil și imobil național și universal.

Au fost cercetate principalele modalități de valorificare a patrimoniului cultural în instituțiile de învățământ superior, determinând rolul pe care îl au aceste instituții în acest domeniu. Au fost remarcate schimbările intervenite în aprecierea patrimoniului național și a celui universal în învățământul superior istoric din Republica Moldova. Au fost comparate modalitățile de expunere și de analiză a patrimoniului cultural la facultățile de istorie în universitățile din Republica Moldova.

În cadrul cercetărilor au fost identificate mai multe căi de soluționare a problemelor privind valorificarea patrimoniului la treapta învățământului universitar. A fost argumentată importanța studierii în învățământul preuniversitar și universitar a patrimoniul național și universal și a fost motivată necesitatea includerii cursului „Istoria culturii naționale și universale” în grila disciplinelor de studii la facultățile pedagogice pentru formarea viitoarelor cadre didactice ce cunosc și apreciază valorile culturale naționale și universale.

Sugestii au fost formulate în adresa autorilor de manuale, privind sporirea volumului materialelor cu conținut cultural, includerea în manuale și ghiduri a capodoperelor culturii artistice din spațiul Republicii Moldova, respectarea particularităților de vârstă a elevilor în expunerea informațiilor etc. Recomandări au fost formulate și în adresa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu referire la actualizarea Curriculumul-ului la disciplinele școlare de bază, în vederea sporirii numărului de teme din domeniul studierii și protecției patrimoniului cultural și natural, aprobării noilor discipline opționale, ca de ex. „Educația pentru Patrimoniu”, publicării mai multor culegeri de studii și crestomații în ajutor profesorilor. Concomitent, au fost expuse idei și propuneri cu privire la consolidarea colaborării școlii cu familia, instituțiile muzeale, centrele de cultură, administrația publică locală în organizarea și desfășurarea mai multor acțiuni culturale pentru elevi cu scopul valorificării tradițiilor populare ale localităților, păstrării obiectelor patrimoniului material

și imaterial, consolidării relațiilor cu alte instituții de stat și nonguvernamentale preocupate de protecția moștenirii culturale.

A fost cercetată istoriografia contemporană în procesul de revenire la valorile naționale; au fost interpretate abordările teoretice privind valorificarea patrimoniului național și universal în sistemul educațional. A fost examinat modul de expunere a valorilor culturale în mai multe publicații periodice din Republica Moldova și influența asupra elevilor și studenților; au fost determinate mecanismele de îndoctrinare și promovare a politicului și consumului prin intermediul atât a presei scrise, cât și a celei electronice.

Au fost organizate câteva manifestări științifice naționale și cu participare internațională: Masa rotundă „Patrimoniul cultural în sistemul educațional: între teorie și practică”, 12 noiembrie 2015, Chișinău; Conferința științifică națională „Valorificarea patrimoniului în sistemul învățământului preuniversitar”, 22-23 aprilie 2016, Chișinău; Conferința științifică națională cu participare internațională „Patrimoniul cultural național și universal: dialog istoric”, Ediția a II-a, 27-28 aprilie 2018, Chișinău și 3 seminare metodologice pentru profesorii școlari

A fost publicată lucrarea *Cultura Moldovei Sovietice în documente și materiale, 1944-1991*. Ediția a II-a. Editor V. URSU.

A văzut lumina tiparului culegerea de studii „Cercetarea și valorificarea patrimoniului național și universal în învățământul preuniversitar”. Ea cuprinde comunicările participanților la două acțiuni științifice: masa rotundă „Patrimoniul cultural în sistemul educațional: între teorie și practică”, 12 noiembrie 2015 și conferința științifică „Valorificarea patrimoniului în sistemul învățământului preuniversitar”, 22-23 aprilie 2016. Autorii articolelor au analizat diverse aspecte ale prezentării, cercetării și valorificării patrimoniului la treapta de gimnaziu și liceu. Un accent mare a fost pus pe analiza Curriculum-ului și manualelor la disciplinele de bază: *Istoria, Educația civică, Educația muzicală, Educația artistică*, precum și la cursurile opționale: *Educația interculturală, Istoria, cultura și tradițiile poporului rus, Educația moral-spirituală* etc. Au fost examinate variate modalități de promovare a educației patrimoniale prin activități extracurriculare.

A fost elaborat și publicat cursul universitar *Istoria contemporană a românilor*. Vol. III – autor V. BURLACU, dr., conf. univ. În acest studiu este examinată viața politică, economică, militară și culturală a României, Basarabiei, RSSM și Transnistriei în perioada 1918-1991; sunt evidențiate principalele evenimente din această perioadă, care au avut efecte puternice asupra culturii din spațiului românesc.

A fost elaborat și publicat suportul didactic pentru studenții și elevii de la treapta liceală „Evoluția patrimoniului științific și tehnic universal la cumpăna secolelor XIX și XX” – autoare V. COZMA, dr., conf. univ. În lucrare sunt examinate premisele evoluției din domeniul științei de la sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului XX; sunt evidențiate principalele descoperiri

științifice și tehnice și rolul lor asupra formării unei noi imagini științifice a lumii; este evidențiată contribuția renumiților savanți ai epocii în dezvoltarea științei și tehnicii universale.

A văzut lumina tiparului culegerea de studii „Profesori ai Facultății de Istorie a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău”, Vol. I (coord. V. URSU). Culegerea este dedicată carierelor universitare a profesorilor primei Facultăți de Istorie din țara noastră în diverse perioade istorice. Volumul I al culegerii prezintă viața și activitatea profesorilor primelor generații a Facultății. El cuprinde 30 de studii, scrise de 34 autori.

A fost editată Culegerea de studii „Patrimoniul cultural: cercetare și valorificare” (coord. V. URSU, An. LISMIC). Volumul include 36 articole ale savanților, cadrelor didactice, doctoranzilor, masteranzilor din Republica Moldova și România, integrate în șase compartimente: Probleme generale ale cercetării patrimoniului cultural; Potențialul valoric spiritual și moral al patrimoniului cultural; Protejarea patrimoniului arheologic și etnografic; Cercetarea și punerea în valoare a patrimoniului artistic; Impactul discursului ideologic asupra patrimoniului cultural; Rolul patrimoniului cultural în procesul educațional.

Rezultatele cercetării au fost prezentate comunității științifice din țară și de peste hotare prin: publicații științifice, participări la foruri științifice naționale și internaționale, organizarea manifestărilor științifice, participări la lansări de carte, elaborarea și perfecționarea cursurilor universitare, dezvoltarea relațiilor de cooperare științifică cu instituțiile de profil din țară și de peste hotare, promovarea rezultatelor la emisiuni Tele-Radio.